T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 25
KARAR NO : 2015 / 23
KARAR TR : 28.09.2015

ÖZET: Jandarma personeli olan sanık hakkında, mülki görevleri sırasında işlediği ileri sürülen "emre itaatsizlikte ısrar" suçu nedeniyle açılan kamu davasının ADLİ YARGI yerinde görülmesinin gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

-
-
-

Davacı : K.H.
Sanık : M.K.

O L A Y : Adana/Karataş İlçe Jandarma Komutanlığı emrinde görevli sanık J. Er M.K.'ın, 13.05.2011 günü, üzerine zimmetli bulunan 42442 seri numaralı MP-5 makineli tabancasının şarjörünün tam oturmadığını fark etmesi üzerine, saat 16.00 sıralarında ring aracından inerek devriye komutanına haber vermeden kendi başına üzerine zimmetli bulunan 42442 seri numaralı MP-5 makineli tabancasının şarjörünü çıkartmadan doldur boşalt yaptığı ve tetik düşürmesi sonucu silahının ateş aldığı, böylece "emre itaatsizlikte ısrar" suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Askeri Ceza Kanunu'nun 87/1. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle 6. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 15.9.2011 gün ve E:2011/902, K:2011/312 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

6. Mekanize Piyade Tümen Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 22.12.2011 gün ve E:2011/1104, K:2011/516 sayılı kararı ile, sanığın yüklenen eylem nedeniyle cezalandırılmasına karar verilmiş, kararın sanık tarafından temyiz edilmesi üzerine, Askeri Yargıtay 1. Dairesi'nin 3.4.2013 gün ve E:2013/593, K:2013/572 sayılı kararı ile, "Askeri Mahkemece; sanığın "...Adana Karataş İlçe J. K.lığı emrinde görev yaptığı, sanığa, emir verilmeden doldur-boşalt yapılmayacağın(a), silahın dolu veya boşken oynamayacağın(a), silah kullanma yetkileri dışında silahını kullanmayacağın(a), atış ve bakım öncesi ve sonrasında atım yatağında mermi bulunmaması için silahın atım yatağını gözle kontrol edeceğine dair emirlerin imza karşılığında... tebliğ edildiği, sanığın 13.05.2011 tarihinde Adana'ya tutuklu götürecek devriye ekibinde görevlendirildiği... devriye görevinde silah olarak kendisine zimmetli bulunan 42442 seri numaralı MP-5 makineli tabancanın bulunduğu... Adana Adliyesi'nde işlemlerin bitmesin(i) müteakip devriye komutanı J.Astsb.Çvş. O.Ç. tarafından sanığın da bulunduğu devriye timine doldur-boşalt yaptırılarak askerlerin cezaevi aracına bindirildiği, sanığın... araca bindikten sonra... aracın kapısını açarak şarjörünün tam oturmadığını fark ettiğini beyan ederek ring aracından inerek devriye komutanına haber vermeden kendi başına üzerine zimmetli bulunan 42442 seri numaralı MP-5 makineli tabancanın şarjörünü çıkartmadan doldur-boşalt yaptığı ve tetik düşürmesi sonucu silahının ateş aldığı" bu suretle emre itaatsizlikte ısrar suçunu işlediği kabul edilerek, yazılı şekilde mahkûmiyetine karar verilmiştir.

Askerî Mahkemenin maddi vakayı yazılı şekilde kabul etmesinde herhangi bir isabetsizlik bulunmamakla birlikte; yargı fonksiyonu, kamu davasının açılmasından, hükmün kesinleşmesine kadar uzayan ve Yargıtay incelemesini de içine alan bütün yargısal faaliyetleri kapsadığından, kamu düzenini ilgilendiren görev konusunun, temyiz nedeni yapılmasa dahi, temyizde öncelikle incelenmesi zorunlu bulunmaktadır.

Adliyeye tutuklu sevki, jandarmanın mülki görevlerinden olup; somut olayda, sanığın bu görevin ifası sırasında işlediği eylemle ilgili olarak, yargılama yapma görevi adliye mahkemelerine ait olduğundan (Bknz. Askerî Yargıtay Daireler Kurulu'nun 02.02.2012 tarihli, 2012/17-14 E.K. sayılı kararı) mahkûmiyet hükmünün görev yönünden hukuka aykırılık nedeniyle bozulmasına karar verilmiştir." denilmek suretiyle hükmün görev yönünden hukuka aykırılık nedeniyle bozulmasına karar verilmiştir.

6. MEKANİZE PİYADE TÜMEN KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 14.4.2014 gün ve E:2013/1431, K:2014/231 sayıyla; bozma kararında belirtilen hususları tekrar ederek, asker kişi aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işlenmeyen ve askerî suç kapsamına girmeyen, jandarmanın mülki hizmetinden doğan ve mülki hizmete başlanıldığı sırada işlenen, jandarmanın mülki görevlerinden olan adliyeye tutuklu sevkiyle ilgili görevin yerine getirilmesi sırasında meydana gelen eylem ile ilgili yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Adana 12. Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

ADANA 12. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 4.2.2015 gün ve E:2015/82, K:2015/73 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin, yapılan mülki görev ile doğrudan ilgisi bulunmadığı, silahın askeri mevzuata göre gerektiği şekilde taşınıp gerektiği şekilde kullanılması gerektiği, o sırada fiilen adli yada mülki görevin yapılıyor olmasının yapılan işin askeri görev niteliğini ortadan kaldırmayacağı, silahın kazara ateşlenmesinin mülki görevle ilgisinin bulunmadığı belirtilerek, sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda itiraz yolu açık olmak üzere görevsizlik kararı vermiş, dava dosyası, aynı Mahkemece, Mahkememize gönderil-miştir.

Mahkememize gönderilen dava dosyasında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce 6.4.2015 gün ve E:2015/7, K:2015/7 sayılı karar ile adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden dava dosyası Mahkememize gönderildiğinden, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan başvurunun reddine karar verilip dosyanın Mahkemesine gönderilmesinden sonra, dosyadaki eksiklik giderilip, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleştirilerek dava dosyası, Adana 12. Asliye Ceza Mahkemesince, Mahke-memize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler; Şuayip ŞEN, Kenan YUMUŞAK, Osman ATALAY, Yusuf Tamer ÇETİN, Sevilay TEMİZYÜREK BATIR ve Hakan KUTLU'nun katılımlarıyla yapılan 28.09.2015 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Mehmet YAYLA'nın davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın "askeri yargı" yı düzenleyen 145 nci maddesinde asker kişilerin "askeri mahallerde" işledikleri suçlara bakmanın askeri mahkemelerin görevinde olduğu belirtilmişken; 12.9.2010 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilip, 23.9.2010 gün ve 27708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5982 sayılı Yasa'nın 15. maddesi ile yapılan değişiklik ile maddenin birinci fıkrasında, "Askeri yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişiler tarafından işlenen askerî suçlar ile bunların asker kişiler aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.

Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamaz" denilmek suretiyle "askeri mahallerde" unsuru madde metninden çıkarılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "….askeri mahallerde…." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Ancak, sanık Jandarma Personeli olduğuna göre, Jandarmanın hangi nitelikteki görevler ile görevlendirildiğine ilişkin yasal düzenlemenin göz önünde tutulması, suça konu olayın meydana geldiği sırada yerine getirilmekte olan görevin, Yasa'da belirtilen görevlerden hangisine uygun olduğunun incelenmesi, görevli yargı yerinin buna göre belirlenmesi gerekmektedir.

2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu'nun 7. maddesinde, Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri:

a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak,

b) Adli görevleri;

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin

adli hizmetleri yerine getirmek,

c) Askeri görevleri;

Askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığı'nca verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak, şeklinde sayılmıştır.

Jandarma Teşkilatı Görev Ve Yetkileri Yönetmeliğinin, "Mülki Görevlerin Esasları" başlığı altında düzenlenen 45. maddesinde, "Jandarma:

a.Halkın can, ırz ve malını korur.

b……..

……...

h.Ceza infaz kurumlarının ve tutukevlerinin dış korumalarını sağlayıcı önlemleri alır. Tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakilleriyle muhafazalarını sağlar" denilmektedir.

Dosyanın incelenmesinde, dosya içinde mevcut Adana İl Jandarma Komutanlığının 16.3.2011 gün ve PER:1280-1880-11 Per.Loj.K.s. sayılı yazısına ekli "erbaş ve er dağıtım listesi"nden, sanığın Karataş İlçesi Jandarma Komutanlığı Cezaevi hizmetine dağıtımının yapıldığı, Karataş İlçe Jandarma Komutanlığı Cezaevi Birliği Hizmet Kağıdının incelenmesinde de sanığın, 13.5.2011 günü Karataş Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yatmakta olan iki tutuklunun Adana adliyesine sevki ile görevli devriye personeli içerisinde görevli olduğu, bu görevin de jandarmanın askerlik görevi ile ilgili olmayıp mülki görevlerinden olan tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakilleri ile ilgili olduğu, silahla icra edilen mülki görevin gereği verilen talimat ve emirlerin bu görevin içinde yer aldığı açıktır.

2803 sayılı Kanun'un "Disiplin ve soruşturma usulleri" başlığı altında düzenlenen 15. ve benzer düzenlemenin yer aldığı, Yönetmeliğin 186. maddeleri uyarınca, jandarma personelinin ancak askeri hizmete ilişkin eylemlerinden dolayı askeri yargıya tabi bulundukları kuşkusuzdur.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararında, asker kişi olan sanığa yüklenen "emre itaatsizlikte ısrar" suçu nedeniyle, sanığı yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, sanığın işlediği ileri sürülen bu suçun, jandarma personelinin mülki görevleri sırasında işlendiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, jandarma personelinin mülki görevleri sırasında işlendiği ileri sürülen, askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işlenmediği anlaşılan suç nedeniyle, asker kişi sanık hakkında açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi ve Adana 12. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Adana 12. Asliye Ceza Mahkemesinin 4.2.2015 gün ve E:2015/82, K:2015/73 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.09.2015 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Şuayip ŞEN	Kenan YUMUŞAK	Osman ATALAY

Üye	Üye	Üye
Yusuf Tamer ÇETİN	Sevilay TEMİZYÜREK BATIR	Hakan KUTLU